

פברואר 2007

גידול משמעותי במספר הנפגעים בעזה

רצועת עזה - דו"ח מצב
6 בפברואר 2007

- אלימות פנימית
- תנאים הומניטריים
- מעבר רפיח
- הרקע לאירועים

אלימות פנימית

על פי דיווח של משרד הבריאות הפלסטיני, לפחות 33 בני אדם נהרגו, ארבעה מהם ילדים, ו-242 נפצעו במהלך שלושה ימי התנגשויות (1-3 בפברואר 2007) בין כוחות בטחון פלסטיניים וחמושים חברי הפתח מצד אחד ובין אנשי חמאס חמושים ואנשי "הכוח המבצע" (הכוח המיוחד שבשליטת הממשלה), מצד שני. על פי דיווח של מרכז זכויות האדם הפלסטיני – PCHR - כמחצית מהנפגעים היו אזרחים עוברי אורח. יחד עם נפגעים אלה מגיע מספר הנפגעים הכולל כתוצאה מאלימות פנים פלסטינית ב-2007 ל-87 הרוגים, כולל 11 ילדים, ול-486 פצועים. מספר ההרוגים בשנים 2006 ו-2005 עמד על 146 ו-11 בהתאמה.

זוהי הפעם השניה תוך שבועיים שרחובות עזה הפכו ל'שטח אש' כאשר מרבית התושבים פוחדים לעזוב את בתיהם. בהתנגשויות האחרונות נחסמו רחובות באמצעות בלוקים של בטון ומיכלי אשפה. כמו כן, הוקמו נקודות ביקורת מאולתרות בהן חמושים פלסטינים דרשו מהעוברים ושבים להציג תעודות מזהות. צלפים תפסו עמדות על גגות של מבנים רבי קומות, דבר שהוסיף לחרדה ולפחד בו שרויים 1.4 מיליון תושבי הרצועה.

קבוצות של חמושים תקפו מוסדות חינוך ובמיוחד את האוניברסיטה האיסלאמית שבעיר עזה. נזק רב הוסב לחלקים שונים של האוניברסיטה כולל הספרייה, שם על פי הדיווחים ניזוק יותר מ-3000 ספרים. כמו כן, ב-2 וב-3 בפברואר הוצתו משרדי האוניברסיטה הפתוחה "אל-קודס" בעיר עזה וברפיח.

ב-2 בפברואר אילצו חמושים את עובדי תחנת הרדיו המקומית "קול העובד הפלסטיני" במחנה ג'באליה לעזוב את משמרתם, וזאת לא לפני שמשרדי התחנה נבזזו וניזוקו. באותו יום פשטו חמושים על מתחם עיריית עזה, פגעו ב-35 כלי רכב של העירייה ושדדו ציוד ומכשירים.

התנאים ההומניטריים

במידה והאלימות הנוכחית תמשך צפויה הרעה בתנאים ההומניטריים הבאים:

- **גישה לחינוך.** בתי הספר של אונר"א בצפון רצועת עזה ובעיר עזה נסגרו ב-3 וב-4 בפברואר. למרות שבתי הספר נפתחו מחדש ב-5 בפברואר, נרשמו שיעורים גבוהים של העדרות בקרב התלמידים מאחר והוריהם חששו להרשות לילדיהם עזוב את הבית. בתי הספר הממשלתיים המופעלים על ידי משרד החינוך הפלסטיני סגורים זה השבוע השני ברציפות לרגל חופשת החורף.
- **חופש תנועה.** ההתנגשויות במרכז הרצועה הביאו לחסימת שני צירי התנועה המחברים בין העיר עזה דרום הרצועה – רחוב סלאח אל-דין וכביש החוף. עקב כך נמעה התנועה בין צפון ודרום הרצועה ומוניות ואוטובוסים רבים חדלו לפעול.
- **משמעויות כלכליות.** אנשים רבים אינם מוכנים לצאת לעבודה בשל עוצמת מעשי האלימות ועקב כך נסגרו משרדי ממשלה רבים כמו גם עסקים פרטיים. הדבר משבש מתן שירותים חיוניים לאוכלוסייה כמו גם את הפעילות הכלכלית.
- **מתן שירותים חיוניים:**
 - ב-3 בפברואר הותקפו בעיר עזה אמבולנסים של הסהר האדום הפלסטיני בשני ארועים נפרדים. בשני הארועים האמבולנסים נפגעו מירי אש חיה וחמושים ערכו חיפוש בכלי הרכב ועל גופם של חברי הצוות. ב-2 בפברואר, חובש, המועסק על ידי משרד הבריאות הפלסטיני, נפצע קשה בעת שנילכד באש צולבת שנורתה על ידי חמושים. התעלמות זו מהמדנט שניתן לצלב האדום עולה בקנה אחד להפרות קודמות שנרשמו ברצועה בין 29 – 25 בינואר.
 - אירגון הבריאות העולמי (WHO) לא דיווח על הפרעה משמעותית לשירותי הבראוצת למרות חילופי אש בתוך ומסיב לבי"ח שיפא בעיר עזה. מרבית חברי צוות ביה"ח נשארו על משמרתם ולא עזבו את ביה"ח ובכך הבטיחו את רציפות השירותים. ואולם, סידור מאין זה איננו יכול להחזיר מעמד חטטו רחוק.
 - איסוף האשפה בעיר עזה נפסק במהלך שלושת הימים האחרונים עקב הנזק שנגרם לכלי הרכב של העירייה וכך בשל האלימות. המשלך הלוחמה ומניעת איסוף האשפה עלולים לגרום לסכנה לבריאות הציבור.
- **מחסור בתרופות חיוניות ובציוד מתכלה.** מספר הנפגעים הרב יצר צריכה מוגברת של ציוד מתכלה כגון תחבושות ומוצרי דם. MERLIN סיפק למשרד הבריאות המקומי 4000 ערכות לבדיקת דם, העשויות להספיק למשך כשבועיים.
- **אירגונים בינלאומיים.** האלימות הפנימית נפוצה בכל חלקי הרצועה והיא בלתי צפויה. קיים סיכון משמעותי להקלע לאש בין קבוצות של חמושים או להחטף. בסביבה בה רמת הסיכון גבוהה כל כך, קיימת סבירות כי האירגונים הבינלאומיים יצמצמו עוד יותר את מספר העובדים שלהם, ובכך תפחת יכולתם של איגונים אלה לתת מענה למצב ההומניטרי המתדרדר. סוכנויות האו"ם לא הצליחו לפתוח את משרדיהן ב-4 בפברואר. בסוף השבוע משרדי אונר"א היו מרוססים בכדורים שנורו בעת הלוחמה בשטח האוניברסיטה האיטלמית הסמוכה.
- **המצב הפסיכולוגי.** קיימת דרגה הולכת וגוברת של אובדן תקווה וחוסר אונים בקרב תושבי הרצועה. תחושות אלה מועצמות בשל אי היכולת לעזוב את הרצועה.
- **מחסור במוצרי מזון חיוניים.** לא נרשם מחסור במזון. מאז ה-25 בינואר נשאר מעבר קרני פתוח מדי יום ומתאפשרת תנועה מסחרית כמו גם העברת אספקה הומניטרית. ואולם, מרכולים רבים וחנויות מזון קטנות היו סגורים בזמן ההתנגשויות.

מעבר רפיח

מעבר רפיח נפתח תנועה הבוקר לתנועה בשני הכיוונים ואולם הוא נסגר מחדש בשעה 11:45 לפני הצהריים. מאחר ומעבר רפיח לא היה פתוח לתנועת נוסעים יוצאים מאז ה-8 בינואר, נוצר

במקום לחץ גדול של נוסעים שמספרם נאמד בין 10.000 – 12.000 איש/ה ואשר נקהלו במקום בנוסותם לצאת מהרצועה. תחושות התסכול גברו במהלך הבוקר עד כדי כך שקבוצה של 500 בני אדם שטפה את המעבר, דבר שאילץ את צוות הניטור האירופי (EUBAM) לעזוב את המסוף.

הרקע לאירועים

האלימות במרכז רצועת עזה פרצה ב-1 בפברואר כאשר כוחות של החמאס ו"הכוח המבצע" (הכוח המיוחד שבשליטת הממשלה) תפסו מספר מכולות שהועברו מדרום לכיוון מרכז הרצועה. קיימת מחלוקת בין החמאס והפתח באשר לתכולת המכולות, כאשר גורמי החמאס טוענים כי המכולות הכילו נשק ותחמושת שיועדה למשמר הנשיאותי ואילו הפתח טוען כי הן הכילו ציוד לוגיסטי בלבד. לא התקבל כל אישוש בלתי תלוי לטענות אלה. בהתקפה זאת נהרגו 4 לוחמים של המשמר הנשיאותי ו-34 נפצעו כולל 14 עוברי אורח ומתוכם 7 ילדים. אשה בת 41 שנילכדה באש הצולבת וניפצעה קשה מתה מפציעה למחרת היום.

התקפות מזוינות של אנשי חמאס ו"הכוח הביצועי" כנגד מטרות בעיר עזה ובצפון הרצועה נמשכו. המטרות העיקריות שניפגעו היו מתקנים השייכים למודיעין הצבאי, כוחות הבטחון הלאומי, המודיעין הכללי, המשמר הנשיאותי והבטחון המסכל. בהתקפה שנערכה ב-3 בפברואר על מחנה אימונים של המשמר הנשיאותי באיזור שייח' ע'גלין מדרום לעיר עזה, נהרגו 6 חניכים בגילאי 20 – 23.

דף

המשרד לתאום הומניטרי של האומות המאוחדות – OCHA
ת.ד. 38712 שייה' ג'ראח, ירושלים, טלפון: 9962 / 582 5853 – 02 www.ochaopt.org